

Elintarviketeollisuuden vuosiseminaari

Elinkeinopolitiikka kasvun mahdollistajana

TEM

Innovaatiot ja yritysrahoitus

Toimialakohtainen elinkeinopolitiikka ja yritysten kansainvälistyminen

Ryhmäpäällikkö, Teollisuusneuvos

Sampsa Nissinen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

HALLITUSOHJELMA

Hiilineutraali Suomi | Elinvoimainen Suomi | Luottamus ja tasa-arvoiset työmarkkinat | Osaaminen, sivistys ja innovaatiot

TEM:N PITKÄN AIKAVÄLIN PAINOPISTEET

Innovaatiopolitiikan
uudistaminen

Toimivat markkinat
ja kilpailullisuuden
edistäminen

Työllisyyttä ja elinkeino-
toimintaa tukevan toiminta-
ympäristön luominen

Kaupunkien ja
alueiden rooli
kasvun ajureina

Ilmastoneutraaliin
talouteen siirtyminen

BUSINESS
FINLAND

v. **2035** | **75 %** | **4 %**

Taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kasvu

#kasvuministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön kasvua tukevien toimenpiteiden kokonaisuus

Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelma (1/2)

Tavoitteena yritysten kasvun ja kansainvälistymisen laaja edistäminen sekä miljardiluokan liiketoimintakosysteemien kehittymisen tukeminen.

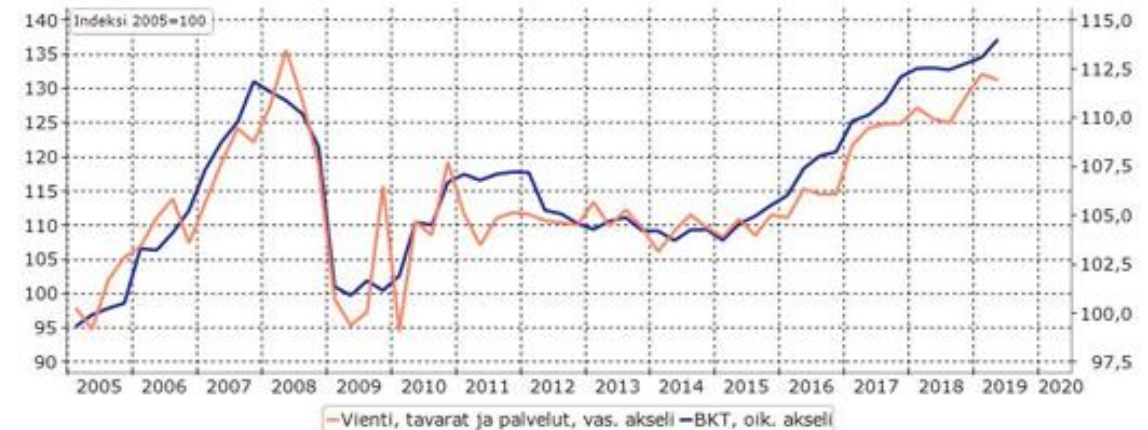
Ohjelmaa valmistellaan yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa vuoden 2019 aikana.

Ohjelmaan sisällytetään poikkihallinnollisesti tärkeimmät politiikan osa-alueet viennin ja kansainvälisen kasvun kannalta.

Kansainvälisen kasvun ohjelmaan sisällytetään toimialakohtaiset tiekartat vähäpäästöisyyteen.

Ohjelman toteutumista seurataan vuosittain julkisen talouden riihien yhteydessä ja tarvittaessa tehdään uusia päätöksiä.

Suomen kasvulla ja viennin menestyksellä on syvä kohtalonyhteys

11.10.2019 Teknologiateollisuus Lähde: Tilastokeskus, Macrobond

1

Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelma (2/2)

Koordinoinnin, tavoitteellisen yhteistyön ja yhteisen tahtotilan kautta mahdollisuus tukea entistä vaikuttavammin yritysten edellytyksiä kansainväliseen kasvuun sekä vaikuttaa kasvun pullonkauloihin

Kansainvälisen kasvun edellytyksiä / pullonkauloja

- Kasvun nälkä ja sen puute?
- Kansainvälistymiseen liittyvä osaaminen?
- Markkinointiin liittyvä panostus?
- Skaalautumiseen kyvykkyys
- Kasvun rahoitus?
- Vientikauppojen rahoitus?
- Markkinaymmärrys kohdemaissa
- Kokonaistarjonta ja sen puute?
- Suomalaisten ratkaisujen tunnettavuus?
- Ovatko tuotteet kunnossa kv-markkinoita varten?

Tavoite vientiyritysten määrän kasvu sekä pk-yritysten viennin kasvattaminen.

Elinkeinpolitiikan osa-alueita

- Yleinen elinkeinopolitiikka
- Toimialakohtainen elinkeinopolitiikka
- Uudistuminen vs. säilyttäminen
- Kestävän kasvun edellytykset

Elinkeinopolitiikan osa-alueiden ja toimien hahmottelua yritysten kokoluokittain

Toimintaympäristö ja toimialat murroksessa

Globaalien arvoketjujen muutokset vaikuttavat myös Suomen toimintaympäristöön. Digitaaliset alustat haastavat perinteisiä toimialoja ja yrityksiä arvon muodostuksen osalta.

Suomessa on vahvaa osaamista useilla toimialoilla, joilla on merkittävää kasvupotentiaalia. Teollisuuden vahvuuksia ovat perinteisesti olleet mm. vahva insinööriosaaaminen, digitaalisuus, tutkimuksen ja yritysytteistyön perinne, panostus tuotekehitykseen sekä korkean lisäarvon tuotteet.

Oleellista on, että tulevaisuudessakin arvonmuodostuksesta suuri osa syntyy Suomessa.

Teollisuuden kilpailukykyyn vaikuttavat: tuottavuuden parantaminen, datan hyödyntäminen, resurssi- ja energiatehokkuus sekä uudet johtamis- ja liiketoimintamallit.

Kasvuportfolio | Kasvumahdollisuudet kasvuteemoittain

DIGIMURROS, UUSI ARVONLUONTI JA TEKNOLOGIAT MAHDOLLISTAJANA

- Alustatalous
- Tekoäly ja analytiikka
- 5G, esineiden internet, konnektiviteetti
- Lohkoketjut

LIKKUMISEN JA LOGISTIIKAN MURROS

- Saumaton liikkuminen ja logistiikka
- Turvallisuus
- Meriteknologia
- Hiilineutraali liikenne

TERVEYS JA HYVINVOINTI

- Kehittyvät hoitokeinot ja diagnostiikka
- Yksilöllistetty terveys ja osallistava terveydenhoito

- Tietoturva ja yksityisyys
- Synteettinen biologia
- Fotoniikka ja mikroelektroniikka

RESURSSITEHOKAS KASVU

- Biotalous
- Kiertotalous
- Älykkäät energiaratkaisut ja sähköverkot

UUDISTUVA KULUTTAJA

- Matkailu ja elämystalous
- Jatkuva oppiminen
- Kaupan uudet ratkaisut
- Merkityksellisyys

- Disruptiiviset arvoketjut
- Virtuaaliratkaisut ja pelillisuus
- Arktinen osaaminen
- Avaruusteknologian uudet sovellusalueet

TEOLLISUUDEN UUSI AIKA

- Älykkäät tehtaot
- Kestävä, terveellinen ruoka
- Uudet funktionaaliset materiaalit

MONIMUOTOISET YHTEISÖT

- Muuttuva työ
- Kestävä asuminen ja sujuva arki
- Vuorovaikutteiset palveluverkostot

Elintarvikeala ja hallitusohjelma TEM näkökulmasta

- **Hallitusohjelman panostuksia** (Kasvatetaan kestäväen elintarviketalouden lisäarvoa kotimarkkinoilla ja viennissä sekä parannetaan alan toimintaedellytyksiä)
  - Business Finland vahvistaa Food from Finland -ohjelman resursointia, toiminnan synergioita ja yhteistyötä elintarvikealan lisäarvon ja viennin kasvattamiseksi.
- **Kaupananalan tulevaisuusselonteko**

Business Finland Food from Finland ohjelma

- Food from Finland ohjelma auttaa suomalaisia elintarvikealan yrityksiä pääsemään nopeasti muuttuville kansainvälisille elintarvikemarkkinoille hyödyntäen uutta innovaatio- ja liiketoimintaosaamista, sekä alan kilpailukykyä tukevaa tutkimusta
- Food from Finland ohjelma keskittyy suomalaisen elintarvikealan kehittämiseen, kasvattamiseen sekä viennin edistämiseen brändätyillä ja korkean lisäarvon tuotteilla ja palveluilla
- Tavoite kaksinkertaistaa suomalaisen elintarvikeviennin arvon 3 miljardiin euroon vuoteen 2025 mennessä ja lisäämään kansainvälisillä markkinoilla toimivien pk-yritysten osuutta 25%:iin nykyisestä 16 %:sta
- Food from Finland ohjelma tarjoaa palveluita, jotka linkittyvät kaikkiin Business Finland -teemoihin. Ohjelman toimintaan kuuluu erityisesti kuluttajille suunnattujen elintarvikealan ekosysteemien ja elintarvikeinnovaatioiden tukeminen, brändäyksen ja kansainvälisen liiketoiminnan osaamisen kasvattaminen, yhteistyöhön kannustaminen sekä tehokas viennin edistäminen

Esimerkkejä muilta toimialoilta

ICT, digitaalisuus

- Digitalisaatio ja globalisaatio ovat avanneet maailman suomalaisyrityksille, samalla kun Suomi on avautunut globaaleille kilpailukykyisille palveluntarjoajille.
- Digitaalinen palveluvienti onkin kehittynyt viime vuosina. Samoin 5G-osaaminen on Suomessa kansainvälisesti korkeatasoista. Ohjelmistoalan vahvuuksia ovat mm: peliala, AR/VR, b-to-b ohjelmistot, sekä kyberturvallisuus.
- Tekoälyn hyödyntämiseen liittyy suuria mahdollisuuksia.
- Elektroniikka- ja sähköteollisuus on Suomessa vahvoja toimialoja, joissa tärkeimpiä osa-alueita ovat tietoliikennelaitteet, sähkökoneet sekä terveysteknologia. Yksi erityisosaamisalue on ftoniikka.

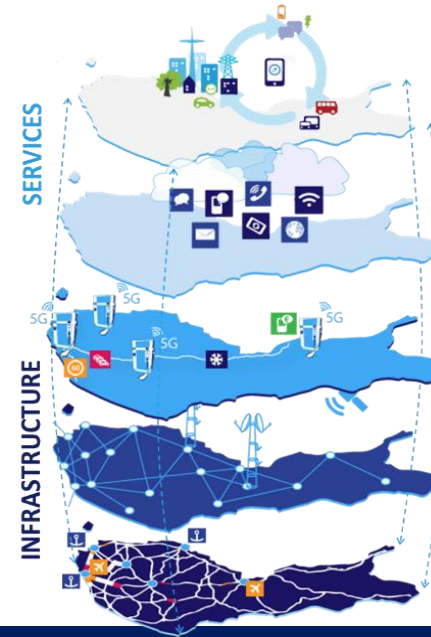

Liikennelan kansallinen kasvuohjelma 2018-2022

Liikenteen markkina on isossa muutoksessa, ilmastonmuutos sekä digitalisaatio. Suomella on hyvät valmiudet hyödyntää liikennealan digitaalista murrosta. Suomen digitaalinen kilpailukyky on maailman tasolla korkeatasoista.

Liikennealan kasvuohjelman tavoitteena on tukea 1) alan osaamisen kehitystä, uusien innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen syntyä, markkinareferenssejä sekä 2) kotimaista ja kansainvälistä tunnettua liikenteen toimialan muutoksessa. Ohjelman toteutukseen on tuotu yhteen oleelliset toimijat: ministeriöitä, viranomaisia, kaupunkeja sekä eri kokoisia yrityksiä. Ohjelma koostuu tavoitetta tukevista konkreettisista noin 30 toimenpiteistä.

Terveysalan kasvustrategia

Terveysala on yksi maailman nopeimmin kasvavia toimialoja ja Suomella on mahdollisuuksia alan kärkimaaksi. Alalla mahdollisuudet liittyvät erityisesti kehittyvien terveysteknologioiden, terveysdatan ja digitalisaation hyödyntämiseen. Uudistumisen mahdollisuuksia tulisi hyödyntää myös kotimaan sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottavuuden lisäämisessä.

Terveysalan kasvustrategian toimenpiteet kehittävät ekosysteemiä kokonaisuutena

Tavoite

Suomi on kansainvälisesti tunnettu terveysalan tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan, investointien ja uuden liiketoiminnan edelläkävijämaa

Edelläkävijänä Suomi on

- Tieteellisesti korkeatasoisen tutkimuksen ja siitä syntyvien innovaatioiden lähde ja hyödyntäjä
- Dynaaminen toimintaympäristö alan kasvuyrityksille
- Terveysjärjestelmän ja innovaatiotoiminnan yhteensovittamisen mallimaa
- Houkutteleva yhteistyökumppani ja terveysalan investointien kohdema
- Yksilöllisen terveydenhuollon ja genomitiedon hyödyntämisen edelläkävijä

Keskeiset toimenpidealueet

Tutkimus- ja innovaatioyhteistyön uudet muodot

Osaamispuolun vahvistaminen

Rahoituksen suuntaaminen

Tutkimusinfrastruktuurit

Tutkimustulosten kaupallistaminen

Politiikkalinjaukset ja innovaatio-myönteinen sääntely

Sote-tiedon hyötykäytön mahdollistaminen

Osaamisen markkinointi

Kasvun ja uudistumisen mahdollistajat

Kysyntä- ja käyttäjälähtöisyys, verkostoitunut ekosysteemi, monitoimialainen ja -tieteinen yhteistyö, digitaalisuuden hyödyntäminen, innovatiiviset julkiset hankinnat sekä kyky yhdistää tietovarantoja tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa

Perustana vahvuutemme

Biopankit, genomitieto ja terveystiedon rekisterit

Monipuolinen ja korkeatasoinen tieteellinen tutkimus ja osaamispuolun

Korkeatasoinen yliopisto-sairaaloitten verkosto ja uudistuva sote-palvelujärjestelmä

ICT-osaaminen ja startup-ympäristö

Kiitos